

Koalicija „Galiu gyventi“ 2012 m. veiklos ataskaita

- **Teisinė pagalba narkotikų vartotojams / priklausomiems asmenims**
 - Parengta ir Open society foundations society (OSF) pateikta projektinė paraiška dėl mūsų teisinės veiklos tęsimo. Finansavimas gautas iki 2013 m. lapkričio.
 - Kontaktuota su Teisėjų mokymo centru dėl bendradarbiavimo galimybių integruojant temas apie pažeidžiamųjų grupių aktualijas į Teisėjų mokymo centro rengiamus seminarus. Tokios žinios padėtų teisėjams priimti tinkamus sprendimus, kurie mažiau trukdytų pažeidžiamųjų visuomenės grupių integracijai, padėtų dirbant su antstoliais, skatinant gydymą kaip alternatyvą įkalinimui. Jau 2013 m. sutarta mokymus teisėjams rengti 2013 m. birželio 6 d.
 - 2012 m. gegužę gautas teigiamas atsakymas dėl OSF pateiktos projektinės paraiškos pratęsimui mūsų teisinės veiklos, taip pat susitarta, kad projektui *dėl narkologinės įskaitos panaikinimo* skirtos lėšos gali būti skirtos teisininko paslaugoms strateginių bylų metu.
 - Kas savaitines teisines konsultacijas Vilniaus priklausomybių ligų centre (VPLC) patalpose tęsė teisininkas Raimondas Stakėnas. Pagal naujai gautą projektinį finansavimą nuo liepos jis perėmė dvi apmokyto teises studentės, o nuo gruodžio jas pakeitė trečia teisės studentė. Teisinio projekto veikloms nuo 2012 m. birželio iki 2012 m. gruodžio vadovavo ir studentus kuravo Rokas Uscila.
 - 2012 m. balandį KGG iniciatyva parengtas ir pateiktas ieškinys Vilniaus administraciniam teismui su Kęstučio Butkaus skundu bei prašymu atlyginti moralinę žalą, patirtą dėl farmakoterapijos nutraukimo laisvės atėmimo metu ir netinkamų laikymo sąlygų. Kęstutį Butką atstovavo advokatė Diana Gumbrevičiūtė-Kuzminskienė. Daugiausia dirbta šiose srityse:
 - su advokate, siekiant supažindinti ją su priklausomų asmenų gydymo specifika bei problemomis.
 - su Kęstučiu Butkumi, siekiant padėti jam surinkti visus teismo procesui reikiamus dokumentus iš įvairių susijusių institucijų (pvz., gydymo įstaigų), kur neapsieita be sunkumų. Taip pat siekiant išlaikyti kontaktą su Kęstučiu Butkumi bei jo motyvaciją tęsti teisinius žingsnius.
 - rugsėjo 26 d. ir gruodžio 4 d. vyko teismo posėdžiai, kuriuose dalyvavo ir pasisakė kaip Kęstučio Butkaus atstovė Koalicijos administracijos direktorė Jurga Poškevičiūtė. Skundas iš esmės buvo netenkintas (tenkintas tik smulkus punktas dėl laikymo sąlygų, žalos neatlyginant).
 - gruodžio 14 d. buvo parengtas ir pateiktas apeliacinis skundas.
 - dirbta su Eurazijos žalos mažinimo tinklso (EHRN) ir tarptautiniais teisininkais koordinuojant veiksmus ir ieškinio argumentaciją.
 - išplatinti du pranešimai žiniasklaidai.
 - Studentų-teisinių konsultacijose tradiciškai vyravo antstolių klausimai, turtiniai klausimai, apeliacijos dėl nuosprendžių bylose. Taip pat kilo klausimas dėl to, ar lygtinai nuteistas pacientas privalo pats apmokėti už narkotikų testus, kurių reikalauja pataisos inspekcija. Taip pat vienas farmakoterapijos pacientas norėjo skųsti sprendimą, kuriuo buvo nuteistas už vairavimą pavartojus metadono.
- **Paslaugų prieinamumo advokacija pažeidžiamosioms grupėms, bendrosios veiklos**
 - 2012 m. sausio 9 d. LR Sveikatos apsaugos ministerijai pateikėme raštą, adresuotą ministrui Raimondui Šukiui ir viceministrui Audriui Klišoniui, kuriuo, kartu su 5-iais žemo slenksčio kabinetais, reiškėme susirūpinimą dėl tolesnio vadinamųjų žemo slenksčio paslaugų

- švirškščiųjų narkotikų vartotojams - adatų ir švirškštų keitimas, dezinfekcijos priemonių dalijimas, ŽIV testavimas, sveikatos mokymas ir švietimas, konsultacinė pagalba – likimo.
- 2012 m. kovo 13 d. J.Poškevičiūtė dalyvavo pirmajame Nacionalinės ŽIV/AIDS programos koordinacinės tarybos posėdyje kaip viena iš dviejų NVO atstovų. Posėdis šauktas pasitarti dėl Nacionalinės AIDS atsako ataskaitos Jungtinėms Tautoms. Taip pat iškėlėme klausimus dėl CD4 (tam tikrų baltųjų kraujo ląstelių skaičiaus matas) ribos pabloginimo ARV (antiretrovirusiniai vaistai) gydymui gauti iki 2013 m., dėl ARV finansavimo mechanizmų, dėl žemo slenksčio kabinetų finansavimo iš Nacionalinės programos bei žalos mažinimo ateities ir metodinio vadovavimo.
 - 2012 m. gruodį kontaktuota su žemo slenksčio kabinetais ir su SAM, aiškinantis priežastis, kodėl neįvyko konkursas *žemo slenksčio paslaugoms švirškščiųjų narkotikų vartotojams* - adatų ir švirškštų keitimas, dezinfekcijos priemonių dalijimas, ŽIV testavimas, sveikatos mokymas ir švietimas, konsultacinė pagalba – finansuoti.
 - Teikėme pasiūlymus SAM dėl 2012 m. paskelbto finansavimo konkurso žemo slenksčio paslaugoms, kuris realiai neįvyko dėl netinkamų konkurso sąlygų.
- **Lietuvos moksleivių parlamentas (LMP) - 2 projektas**
 - 2012 m. vasario 11-12 d. suplanuoti ir vesti tretieji mokymai LMP darbo grupei, per Skype vyko vaizdo pokalbis su tarptautine jaunimo narkotikų politikos organizacija Youth RISE; suplanuoti tolesni projekto veiksmai, buvo formuluojama mokinių pozicija.
 - Suredaguota mokinių pozicija dėl pagalbos vartojančiam mokiniui mokykloje.
 - Suplanuotos mokinių diskusijos 4-iose savivaldybėse.
 - 2012 m. kovą-balandį surengtos diskusijos 4-iose savivaldybėse „Kaip padėti vartojančiam mokiniui?“ savivaldybėse, kurias organizavo patys mokiniai su KGG pagalba ir moderavimu. Diskusijų išvados apibendrintos atskiru dokumentu.
 - 2012 m. gegužės 23-24 d. suplanuoti ir vesti ketvirtieji mokymai LMP darbo grupei, kurių metu rengtasi pristatyti mokinių poziciją sprendimų priėmėjams. Per Skype vyko antrasis vaizdo pokalbis su tarptautine jaunimo narkotikų politikos organizacija Youth RISE.
 - 2012 m. gegužės 24 d. surengtas mokinių pozicijos - kaip padėti vartojančiam mokiniui, pristatymas Seime.
 - Projektas baigtas, atsiskaityta su finansuotojais.
 - **Lietuvos moksleivių parlamentas (LMP) - 3 projektas**
 - 2012 m. rudenį, išrinkus naują LMP kadenciją, KGG vėl organizavo Psichiką veikiančių medžiagų kontrolės ir jų vartojimo prevencijos darbo grupę LMP sudėtyje bei su ja dirbo.
 - 14-kos mokinių darbo grupei 2013 m. surengti dveji mokomieji seminarai apie bazines žinias narkomanijos srityje. Organizuoti du pažintiniai vizitai: į NTAKD (susitikimą vedė NTAKD vadovas) ir Vilniaus m. vyriausiąją policijos komisariatą (susitikimą vedė Vyriausiasis komisaras).
 - Mokiniai dirba trijose darbo grupėse ir gilinais į tris problemas, kurių analizę / išvadas vėliau pristatys sprendimų priėmėjams: 1) draudimai ir jų poveikis; 2) kodėl mokyklos nepripažįsta vartojimo problemos; 3) vakarėlių be svaiginimosi organizavimas („pieno tūšai“). Grupės padeda moderuoti dvi buvusios LMP narės, šiuo metu gydytojos-rezidentės.
 - LMP Darbo grupės šių metų kadencijos veikloms neturime projektinių lėšų, todėl verčiamės iš santaupų, taip pat kooperuojantis su Pilietinių iniciatyvų centru. Projektą koordinuoja buvusi LMP narė Eglė Daukšytė.
 - **SWAN**

- Pateikėme paraišką 2012 m. tapti SWAN nacionaliniu „focal point“ (nariu), tačiau ją patvirtino tik gruodžio antroje pusėje, o 2013 m. yra paskelbtas naujas narystės konkursas, kuriame taip pat dalyvavome. Sprendimo dėl narystės tęsimo dar negavome.
- **Tarptautinis ir vietinis bendradarbiavimas 2012-2013 m.**
- Sutikome būti partneriais Socialinės integracijos instituto projektinėje paraiškoje ES dėl jų projekto tęsinio darbui su jaunaisiais žurnalistais tolerancijos ir pažeidžiamųjų grupių klausimais. Dalyvavome jų rengiamuose mokymuose kaip specialistai, redagavome jaunųjų žurnalistų straipsnius (Erika Matuizaitė ir Jurgita Poškevičiūtė). 2013 m. taip pat tęsiame partnerystę. J. Poškevičiūtė vedė 3 užsiėmimus jauniems žurnalistams iš Lietuvos ir Latvijos apie pažeidžiamųjų grupių problematiką.
- Buvome keletą kartų susitikę su EHRN (Eurasian harm reduction network) ir IHRA (International harm reduction association) atstovais dėl Vilniuje birželį vyksiančios tarptautinės IHRA konferencijos bei galimo mūsų vaidmens išnaudojant šią konferenciją vietos advokacijos tikslais. KGG nariai ir administracijos direktorė yra tarp konferencijos vietos organizacinio komiteto narių, todėl aktyviai dalyvauja formuojant konferencijos viešuosius ryšius Lietuvos kontekste, pritraukia pažeidžiamųjų grupių atstovus į konkrečias su konferencijos viešumu susijusias veiklas (Kęstutis Butkus, Svajūnas Čioraitis, Viktorija Markova, Daumantas Každailis).

Ryšiai su visuomene/žiniasklaida

1. Parengtos naujienos Koalicijos „Galiu gyventi“ tinklapiui ir Facebook puslapiui:
 - 1.1. Rengiama diskusija „Ar užtikrinamas priklausomybe sergančių pacientų konfidencialumas?“ [2012 01 04]
 - 1.2. „Sunerimusios dėl žalos mažinimo programų ateities organizacijos kreipėsi į SAM“ [2012 01 11]
 - 1.3. „Nuo 2012 m. pavasario Latvijoje farmakoterapiją vaistiniaisiais opioidiniais preparatais bus galima tęsti laisvės atėmimo vietose“ [2012 01 25]
 - 1.4. „Net katalikiškoji Lenkija liberalizuoja narkotikų politiką“ [2012 01 25]
 - 1.5. „Žurnalistų ugdymo programa plečiasi“ [2012 02 23]
 - 1.6. Dekriminalizavus narkotikų vartojimą Portugalijoje per dešimtmetį perpus sumažėjo probleminių narkotikų vartotojų [2012 02 23]
 - 1.7. Koalicija pateikė siūlymus SAM žalos mažinimo programų vykdymo tvarkos aprašo pakeitimų projektui [2012 04 16]
 - 1.8. Asmuo padavė valstybę į teismą už tai, kad laisvės atėmimo vietose jam buvo nutrauktas priklausomybės nuo narkotikų gydymas [2012 05 18]
 - 1.9. Seime mokiniai prašė valdžios atstovų atkreipti dėmesį į pagalbos vartojančiam mokiniui trūkumą mokykloje [2012 05 24]
 - 1.10. Tarptautinė žalos mažinimo konferencija – Vilnius, Lietuva [2012 11 13]
 - 1.11. Vyriausybės nutarimas dėl priklausomybės ligų prevencijos, gydymo, rehabilitacijos ir reintegracijos paslaugų sistemos sukūrimo koncepcijos (gairių) [2012 11 13]
 - 1.12. Narkotinių ir psichotropinių medžiagų žalos mažinimo programų vykdymo tvarkos aprašo nauja redakcija (2012-08-23) [2012 11 13]
 - 1.13. EMCDDA pristatė metinę ataskaitą [2012 12 19]
 - 1.14. 2012 m. gruodžio 7 d. Europos Sąjungos ministrų taryboje patvirtinta Europos Sąjungos kovos su narkotikais strategija 2014-2020 [2012 12 19]
 - 1.15. Pranešimas spaundai: asmuo apskundė teismo sprendimą, nepripažinusį valstybės pažeistos teisės į gydymą nuo priklausomybės.

2. Parengti ir išplatinti pranešimai spaudai:
 - 2.1. „Sunerimusios dėl žalos mažinimo programų ateities organizacijos kreipėsi į SAM“ [2012 01 11]
 - 2.2. „Net katalikiškoji Lenkija liberalizuoja narkotikų politiką“ [2012 01 25]
 - 2.3. „Nuo 2012 m. pavasario Latvijoje farmakoterapiją vaistiniaisiais opioidiniais preparatais bus galima tęsti laisvės atėmimo vietose“ [2012 01 25]
 - 2.4. Asmuo padavė valstybę į teismą už tai, kad laisvės atėmimo vietose jam buvo nutrauktas priklausomybės nuo narkotikų gydymas [2012-05-18]
 - 2.5. Seime mokiniai prašė valdžios atstovų atkreipti dėmesį į pagalbos vartojančiam mokiniui trūkumą mokykloje [2012 05 24]
 - 2.6. Asmuo apskundė teismo sprendimą, nepripažinusį valstybės pažeistos teisės į gydymą nuo priklausomybės [2012-12-19]

3. Koalicija „Galiu gyventi“ žiniasklaidoje:
 - 3.1. „Asmuo padavė valstybę į teismą už tai, kad laisvės atėmimo vietose jam buvo nutrauktas priklausomybės nuo narkotikų gydymas“:
 - 3.1.1. 2012-05-15 | **15min.lt** Pirmą kartą Lietuvoje šalies pilietis A.B. (inicialai pakeisti) padavė valstybę į teismą už tai, jog jam nebuvo užtikrintas būtinas narkologinės priklausomybės gydymo tęstinumas laisvės atėmimo vietose, rašoma koalicijos „Galiu gyventi“ išplatintame pranešime spaudai.
 - 3.1.2. 2012-05-15 Lina Vyšniauskienė | **lzinios.lt** Ieškinys valstybei - už negautą narkotinį preparatą.
 - 3.1.3. 2012-05-15 | **lrytas.lt** Kalėjime gydymo metadonu negavęs kalinys padavė valstybę į teismą: „Pirmą kartą šalies istorijoje pilietis padavė valstybę į teismą, nes kalėjime nebebuvo gydomas nuo priklausomybės narkotikams. Padarytą neturtinę žalą nutraukus metadono programą buvęs narkomanas įvertino 150 tūkstančių litų, antradienį pranešė **LNK Žinios**“.
 - 3.1.4. 2012-05-15 | **Alfa.lt** Narkomano ieškinys valstybei – už negautą dozę.
 - 3.1.5. 2012-05-15 | **DELFI.lt** Padavė valstybę į teismą, nes kalėjime negydė metadonu.

Open society foundations (OSF) seminarų logistikos organizavimas:

- OSF suteikta seminarų logistikos organizavimo paslauga 11-kai seminarų, kurie vyko:
 - gegužės 3-4 d. Vengrijoje
 - gegužės 7-10 d. Vengrijoje
 - birželio 5-7 d. Turkijoje
 - birželio 18-21 d. Turkijoje
 - liepos 9-11 d. Makedonijoje
 - spalio 2-4 d. Turkijoje
 - spalio 11-12 d. Turkijoje
 - spalio 30 – lapkričio 2 d. Australijoje
 - lapkričio 6-8 d. Australijoje
 - gruodžio 1 d. Italijoje
 - gruodžio 3-7 d. Pietų Afrikos respublikoje

- OSF suteikta dviejų papildomų seminarų logistikos organizavimo paslauga 2-iems seminarams, kurie vyko:
 - liepos 12-14 d. Pietų Afrikos respublikoje
 - rugsėjo 26-30 d. Gruzijoje

